

Anti-pest beleid

2019

12-9-2019

INHOUDSOPGAVE

Vooraf	2
Pesten	3
Wat is pesten?	
Kenmerken van pesten	
Hoe wordt er gepest?	
De gepeste leerling	
De pester	
Meelopers en andere leerlingen	
Het aanpakken van pesten	
Toelichting bij het anti-pestbeleid	6
Uitgangspunten	
Preventie	
No Blame	
Wat moet er gebeuren als pesten wordt opgemerkt? (Rollen van betrokkenen)	
Protocol na een melding van pesten	10
Bijlagen	14
• Protocol omgang sociale media	
• De No Blame-aanpak	
• Pestprotocol in Beeld	

Vooraf

Vanuit onze Grote Opdracht God lief te hebben boven alles en onze naaste als onszelf, zoals bijvoorbeeld beschreven in Marcus 12: 28-34 geven we vorm aan ons dagelijks handelen. Het is daarom nadrukkelijk ook onze christelijke opdracht elke pestsituatie serieus te nemen. We stellen dat op het Ichthus College geen plaats kan en mag zijn voor pesten in welke vorm dan ook. Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie. Om pesten goed te kunnen aanpakken is de samenwerking tussen ouders, school en kind cruciaal.

Dit is het anti-pestbeleid van het Ichthus College. Het beschrijft wat pesten is, hoe we pesten willen voorkomen en hoe we handelen op het moment dat er sprake lijkt te zijn van pesten. Hierin wordt ook helder wat de taken en verantwoordelijkheden van docenten, andere collega's, leerlingen en hun ouders zijn.

Dit document heeft als doel een bijdrage leveren aan de veiligheid op onze school, zodat leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen leerlingen, ouders en schoolpersoneel, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar hierop aanspreken. Van groot belang is daarom dat alle betrokkenen gezamenlijk dit beleid "onderschrijven" en er ook naar handelen.

'Stel jezelf deze drie vragen: Is het goed voor mezelf? Is het goed voor de ander? Denk je dat God dit goed vindt? Is het antwoord op een van deze vragen nee? Dan niet doen!'

PESTEN

Wat is pesten?

We spreken van pestgedrag als dezelfde persoon regelmatig en systematisch lastiggevalen, bedreigd en/of geïntimideerd wordt. Er is sprake van machtsongelijkheid. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en bedreigend. Bij elk grensoverschrijdend gedrag is het belangrijk dat er adequaat en helder wordt gereageerd.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pesten is in de regel een groepsprobleem. Pestgedrag moet dan ook door iedereen in de groep serieus worden genomen. Het lastige is dat veel pestgedrag zich verborgen afspeelt, zodat het moeilijk is om er zicht op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten leerkrachten en anderen niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan. Verderop in het protocol wordt beschreven welke middelen er zijn om pestgedrag meer zichtbaar te krijgen.

Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben echter een taak (samen met de ouders en leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten en ander grensoverschrijdend gedrag. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben.

Voor mentoren betekent het dat ze samen met de lesgevende collega's actief een positief groepsklimaat bevorderen door middel van verschillende activiteiten binnen de lessen en zo mogelijk ook daarbuiten, groepsgesprekken houden, veel aandacht hebben voor de groepssfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze benadrukken het belang van een veilig leerklimaat en maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat iedereen zich aan deze afspraken houdt. Om dit te kunnen doen, worden mentoren toegerust via onder andere de mentortraining, nascholing en het beschikbaar stellen van lesideeën door het Anti-Pest-Team (APT)

Kenmerken van pesten

- pesten gebeurt opzettelijk en is grensoverschrijdend
- Pesten is bedoeld om schade toe te brengen (fysiek, materieel of mentaal)
- pesten gebeurt vaak stiekem
- bij pesten is er altijd sprake van ongelijke machtsverhoudingen (fysiek of verbaal sterkere personen kiezen minder weerbare personen als slachtoffer)
- pesten gebeurt systematisch
- pesten houdt niet vanzelf op, maar wordt eerder erger als er niet wordt ingegrepen
- pesten kan ook overgaan in negeren, maar hiermee is het probleem niet opgelost
- pesten is beschadigend en levert verliezers op; plagen is groeibevorderend en zorgt ervoor dat iedereen wint

Hoe wordt er gepest?

Onder andere

Met woorden: vernederen, belachelijk maken
 schelden
 dreigen
 met bijnamen aanspreken
 roddelen

Digitaal:	(anonieme) berichten posten via verschillende sociale media ¹ de hierboven genoemde zaken, maar dan via bijvoorbeeld de groepsapp foto's van mobiel en webcam op internet plaatsen wachtwoorden misbruiken haatprofielen aanmaken
Lichamelijk:	trekken aan kleding, duwen en sjoeren schoppen en slaan krabben en aan haren trekken wapens gebruiken
Achtervolgen:	opjagen en achterna lopen in de val laten lopen, klem zetten of rijden opsluiten
Uitsluiting:	doodzwijgen en negeren buitensluiten bij groepsopdrachten
Stelen en vernielen:	afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen kliederen op boeken banden lek prikken, fiets beschadigen
Afpersing:	dwingen om geld en spullen af te geven het dwingen om iets voor de pestende leerling te doen

Deze lijst is niet volledig, maar geeft aan dat er vele vormen van grensoverschrijdend gedrag zijn.

De gepeste leerling

Een gepeste leerling is een leerling die in mindere of meerdere mate te maken heeft met een of meerdere hierboven genoemde vormen. Gepest worden kan elk kind overkomen. Kinderen worden gepest in situaties waarin pesters de kans krijgen te pesten. Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte
- angst dat ouders met de school of met de pesters gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- het probleem lijkt onoplosbaar
- het idee dat het kind niet mag klikken, hij/zij wil zijn/haar klasgenoten niet verraden.

De pester

- De pester is de persoon die een of meerdere van bovengenoemde vormen uitvoert of laat uitvoeren. Elke leerling kan pester worden. Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben, een problematische thuissituatie
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een groep, kan hij zich belangrijker maken nogmaals door een ander omlaag te drukken
- Het moeten spelen van een niet-passende rol
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)

¹ Bij pesten via Sociale Media gebruiken we naast het pestprotocol ook ons Protocol Omgang Sociale Media. We zullen dan handelen in lijn met beide protocollen.

- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid, een laag zelfbeeld, enz.)

De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die een rol spelen ten nadele van de gepeste.. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden en vriendinnen te verliezen.

Veel leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor de gepeste of hulp inschakelen.

TOELICHTING BIJ HET PESTPROTOCOL

Dit pestprotocol geeft richting aan ons handelen in het geval er zich een pestsituatie voordoet. Ons handelen in een pestsituatie kan achteraf ook getoetst worden aan de hand van dit protocol. Daarnaast zijn er ook andere vormen van grensoverschrijdend gedrag (bijvoorbeeld richting collega's op school) waarvoor dit protocol ook gebruikt kan worden.

Uitgangspunten bij het pestprotocol

Het protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. De aanpak van pesten is het meest kansrijk als het als een probleem wordt gezien door alle direct betrokken partijen; docenten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen én als betrokken hun verantwoordelijkheid nemen.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel wordt ervaren.
3. De school voert actief pestpreventie beleid.
4. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten. Zien betekent handelen!
5. De school beschikt over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt.

Preventie

Onderstaande punten zijn er op gericht het denken en het gedrag van leerlingen te sturen. Aan het begin van het jaar wordt expliciete aandacht besteed aan positieve groepsvorming. Positief gedrag wordt aangemoedigd en bekrachtigd, de docent is het beste voorbeeld. 'Zo doen we het hier! Zo zien we het graag!' Docenten hebben goed in beeld welke fasen er zijn in de groepsvorming en dat ze als volwassene invloed hebben op deze groepsvorming.

Het APT kan in deze fase van het schooljaar hier collega's over informeren en ze vragen hier naar te handelen. 'Leg ook de focus op de vorming van de groep'. Dit legt een goede basis voor een positief en veilig groepsklimaat.

1. Be the change you want to see. Wees de verandering die de wilt zien. Dat geldt voor alle collega's. Docenten zijn alert en geven in een vroeg stadium duidelijk aan 'zo doen wij het hier...'
2. Elke collega is zich bewust dat ongewenst gedrag zien en niets doen een goedkeuring in stilte is. We spreken leerlingen aan op 'a-sociaal' gedrag richting medeleerlingen. 'Dit willen we niet zien hier op school...'
3. Elke mentor bespreekt aan het begin van het jaar algemene afspraken en regels in de klas rond de omgang met elkaar.
4. Het AntiPestTeam laat jaarlijks op verschillende manieren van zich horen, zodat collega's, leerlingen en anderen het APT kunnen vinden.
5. In de leerjaren 1 en 2 wordt aandacht besteed aan pestpreventie in enkele mentorlessen.
6. Elke mentor investeert in een positieve relatie met individuele leerlingen én in de relatie met de klas als geheel.
7. Alle lesgevende collega's kennen en hanteren de uitgangspunten van positieve groepsvorming.
8. De mentor kan na een aantal weken (zes tot acht) een instrument inzetten om na te gaan hoe de verhoudingen in de groep liggen. Dit sociogram kan bij de eerste leerlingbespreking gebruikt worden als bron om verder te kunnen handelen in de groep.
9. Als er sprake lijkt van pestgedrag, wordt het stappenplan pesten gevolgd.
10. Bij de mentortraining is er aandacht voor het onderwerp pesten.

No Blame

Bij onze aanpak van de pestproblematiek hanteren we o.a. de No-Blame methode (zie bijlage). Hierin zijn elementen verwerkt uit het Nationaal onderwijsprotocol. Deze methodiek staat ook beschreven als de oplossingsgerichte aanpak (De Hoop & Pauw, 2015, pag. 49-58). Deze methode is er op gericht om een steungroep rond de leerling die pesten ervaart te formeren. Het APT maakt samen met de mentor een inschatting of de No Blame methode ingezet kan worden. Het is in deze fase belangrijk dat het gedrag dat als negatief wordt ervaren nog niet gelabeld is als pesten.

Wat moet er gebeuren als pesten wordt opgemerkt?

Op pagina 10 t/m 13 staat het stappenplan dat we volgen in het geval van signalen van pestgedrag. Op het moment dat een melding binnenkomt, hanteren we altijd dit stappenplan.

Hieronder zijn beknopt de verschillende taken beschreven die de betrokkenen binnen en buiten de school hebben. Hier gaat het vooral om **WIE en WAT**. Iedere betrokkene kan op deze manier vanuit z'n eigen rol bepalen wat hem of haar te doen staat.

- signaleren (zien)
- normstellen (zo doen we het hier)
- grensstellen (dit willen we zo niet, tot hier en niet verder)
- melden (doorgeven aan de juiste persoon)
- onderzoeken (feiten helder krijgen, hoor en wederhoor)
- contact leggen (het gaat hier om contact tussen school en thuis en omgekeerd)
- adviseren (vanuit expertise aangeven wat de juiste stappen kunnen zijn)
- coördineren (nagaan of iedereen z'n taak op de goede manier oppakt)
- sanctioneren (maatregel nemen/straffen)
- vastleggen (inzichtelijk maken in het LVS)

A. De leerling: signaleren, normstellen, grensstellen, melden

1. Leerling ziet pesten gebeuren bij een ander. Hij/zij kan daar wat van zeggen, of het melden bij een medewerker van de school. Gebeurt het in de klas, dan is het voor de hand liggend dit bij de vakdocent te doen.
2. De leerling wordt gepest. Hij/zij geeft aan dit niet te willen. Vraagt aan pester te stoppen met dit gedrag.
3. Het pestgedrag stopt niet; de gepeste gaat dit melden bij de mentor.

B. Ouders: signaleren, normstellen, grensstellen, contact leggen

1. Ouders horen via hun kind pestsignalen over een ander kind. Zij gaan hierover met hun kind in gesprek. Ze kunnen hun kind aanmoedigen dit signaal op school te melden bij de mentor. Ze kunnen hun zorg hierover zelf ook delen met de mentor.
2. Ouders horen van hun kind dat hij/zij gepest wordt. Ook hier geldt dat ouders hun kind kunnen aanmoedigen dit bij de mentor te melden.
3. Ouders kunnen hun zorg hierover zelf ook z.s.m. delen met de mentor.

C. Ondersteunend personeel: signaleren, grensstellen en melden.

1. De OOP'er die pestgedrag ziet, grijpt op dat moment corrigerend in en geeft naam van de gepeste leerling door aan de betreffende mentor. Indien mogelijk ook de namen van de pesters.

D. De (vak)docent: normstellen, signaleren, grensstellen en melden

1. De docent die pestgedrag ziet, grijpt op dat moment corrigerend in en geeft naam van de gepeste leerling en die van de pesters door aan de betreffende mentor.
2. De docent die van pesten *hoort*, neemt ook contact op met de mentor of het APT.
3. De docent verplicht zich om pestsignalen te noemen bij leerling-besprekingen en/of rapportvergaderingen.

D. De mentor: normstellen, signaleren, grensstellen, onderzoeken, contact leggen, vastleggen

1. De mentor meldt de situatie altijd bij het APT.
2. De mentor doet onderzoek naar wat de feiten zijn. Dit doet hij in overleg met het APT. Er zijn hiervoor verschillende middelen beschikbaar.
3. Er wordt contact gelegd met de ouders van de gepeste leerling.
4. De mentor herhaalt in de groep gemaakte afspraken, afhankelijk van de situatie. (Normstellen.)
5. De mentor legt eventuele afspraken vast in SOM bij de betrokken leerlingen.
6. De mentor voert, indien mogelijk, in overleg met het APT de No Blame methode uit.
7. De mentor informeert de LJC over de pestsituatie in zijn klas.
8. De mentor heeft na drie weken een evaluatief gesprek met het APT.

E. Het anti-pestteam (APT): onderzoeken, adviseren, coördineren, contact leggen

1. Het APT doet een quick-scan in het dossier van de gepeste leerling.
2. Het APT adviseert de mentor welke middelen er nog ingezet moeten worden om de feiten helder te krijgen.
3. Het APT adviseert of ondersteunt de mentor bij het uitvoeren van de No-Blame methode.
4. Het APT maakt met de mentor een afspraak om na drie weken te evalueren.
5. Tijdens het evaluatiegesprek wordt gekeken of de situatie is opgelost. Bij onvoldoende resultaat volgt stap 7 en verder.
6. In een acute/onveilige situatie is er overleg tussen mentor, APT, LJC en zo nodig de directeur.
7. Het APT heeft samen met de mentor een gesprek met de pesters. 2 doelen:
 - a. Hoor en wederhoor
 - b. Grensstellend
8. Na afloop van dit gesprek informeert de mentor de LJC en ouders over de inhoud van dit gesprek en de gemaakte afspraken.
9. Een van de leden van het APT bespreekt indien nodig de mogelijkheden van hulpverlening met de ouders.
10. Het APT helpt bij het verwijzen van leerlingen naar interne of externe hulpverlening. Dit geldt zowel voor de pesters als de gepesten.
11. Het APT legt een pestincident in SOM vast als incident. Er wordt indien nodig een zorgmelding aangemaakt.

F. Leerjaarcoördinator: informeren, grensstellen, sanctioneren

1. De leerjaarcoördinator vraagt bij alle leerling/rapport besprekingen of er sprake is van pestgedrag.
2. De leerjaarcoördinator stimuleert de mentor/vakdocent bij het geringste pestgedrag actie te ondernemen
3. De LJC treedt grensstellend op tegen pesters, dit kan in de vorm van een waarschuwing of maatregel. Hierover worden ouders altijd geïnformeerd.

4. De LJC neemt een maatregel. Dit kan zijn in de vorm van nakomen in het opvang, eventueel i.c.m. een reflectieopdracht. Hiervoor is overleg met het APT nodig.
5. De LJC stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
6. De LJC overlegt samen met de APC bij een ernstige peestsituatie met de betreffende directeur op passende maatregelen/sancties.

G. De directeur: sanctioneren, informeren

1. Bij ernstig pestgedrag kan de directeur besluiten een leerling te schorsen (intern/extern) of te verwijderen. Ouders worden hiervan telefonisch en schriftelijk op de hoogte gesteld.
2. De directeur nodigt ouder(s) van de pester(s) uit op school om bovenstaande met hen te bespreken.

Stappenplan bij pesten

Belangrijke uitgangspunten zijn:

- A. Feiten helder krijgen
- B. Hoar en wederhoor toepassen
- C. Rust creëren
- D. Onderzoekende houding
- E. Werken vanuit je rol
- F. Klas meenemen
- G. Mentor kent de klas het beste en heeft centrale rol in proces

1. EERSTE MELDING & ONDERZOEK		Wat?	Wie?	ACTIE:
	1.1	Eerste signaal komt binnen	Kan iedereen binnen de school zijn. Verwijzen naar de mentor en Anti-Pestteam	Overleg tussen mentor en anti-pestteam Zicht krijgen op de situatie door: - Verhaal goed aan te horen - Bewijzen verzamelen - Wie is er nog meer betrokken bij deze situatie? - Wat is de rol van de betrokkenen? - Uitleggen wat vervolgstappen zijn. - Leg uit dat de leerling een GRENS moet aangeven of hulp moet vragen aan een klasgenoot. <i>Ik vind dit niet leuk/ Ik wil dit niet.</i> <i>Wil je hier mee ophouden?</i> Keuze: stappenplan volgen of opschalen naar 4.1.
	1.2	Ouders melder informeren	Mentor	Ouders van de melder bellen. - Informeren - Eventuele nieuwe feiten toevoegen - Vervolgstappen uitleggen
	Stopt het gedrag niet? Er komt een volgende melding? VERVOLG!			
	1.3	Melden bij Anti Pestteam	Degene bij wie signaal is binnengekomen	Melden en delen
	1.4	AP-team bijeen roepen	Anti Pest Coördinator	AP team bij elkaar roepen met melder/mentor
	1.5	LJC (en directeur) op de hoogte brengen	Anti Pest Coördinator of mentor	APC of mentor brengt LJC (en directeur, afhankelijk van de ernst van de casus) op de hoogte van de melding en het onderzoek
		Wat?	Wie?	ACTIE:
	1.6	Feiten verzamelen	In overleg	Alle feiten verzamelen. Te denken valt aan: - Gesprek met de melder - Screenshots social media - Camerabeelden binnen school

				- Andere feiten, eventueel getuigen horen
	1.7	Overleg met APC	Mentor & APC	Overleg over vervolgstappen
	1.8	Vragenlijst & sociogram	Mentor	Breng de groep in beeld. Wie heeft welke rol en welke groepsdynamieken zijn er?

Maak keuze voor 1.9, 2.3 of 3.1

NO BLAME		Wat?	Wie?	ACTIE:
	1.9	No Blame I	Mentor, eventueel APC-teamlid 1. gesprek met alleen melder 2. gesprek met steungroep, <u>zonder</u> melder	Voer de No Blame methode uit en verzamel ideeën om het beter te laten gaan. (zie map: werken aan Sociale Veiligheid, pag.51-58. Kamer B0.47)
	1.10	No Blame II <i>1-2 weken later</i>	Mentor, eventueel APC-teamlid zie 1.9	
	1.11	Docententeam + LJC informeren	Mentor	Mentor informeert docententeam + LJC via de mail
	1.12	Observeren en terugkoppeling	Mentor en docententeam	Docententeam blijft goed opletten en rapporteert eventuele incidenten aan de mentor
	1.13	Monitoring	Mentor	Mentor checkt na zes weken en na drie maanden hoe het gaat en legt deze actie vooraf ook vast.

2. TWEEDE MELDING		Wat?	Wie?	ACTIE:
	2.1	Nieuw signaal komt binnen	Kan iedereen binnen de school zijn. Verwijzen naar de mentor of APT	Zicht krijgen op de situatie door: - Verhaal goed aan te horen - Bewijzen verzamelen - Wie is er nog meer betrokken bij deze situatie? - Wat is de rol van de betrokkenen? - Uitleggen wat vervolgstappen zijn. - Leg uit dat de leerling GRENS moet aangeven of hulp moet vragen aan een klasgenoot. <i>Ik vind dit niet leuk/ Ik wil dit niet. Wil je hier mee ophouden?</i>

	2.2	Ouders melder informeren	Mentor	Ouders van de melder bellen. - Informeren - Eventuele nieuwe feiten toevoegen - Vervolgstappen uitleggen
	2.3	Hoor en wederhoor	In overleg	Hoor en wederhoor toepassen. Alle betrokkenen de kans geven hun kans van het verhaal te vertellen. In dit gesprek moet het vooral ook gaan over bedoelingen en over drijfveren.
	2.4	Informeren ouders pesters	In overleg	Feiten delen Samenwerking benadrukken Vragen om in gesprek te gaan met eigen kind
	2.5	Groot overleg	Mentor, LJC APT	Bespreken vervolgstappen
	2.6	Gesprek leerling(en)	Mentor/APC	- GEEF RODE STREEP AAN! - Herstelafspraken maken
	2.7	Docententeam informeren	Mentor	Mentor informeert docententeam via de mail. CC LJC + APT
	2.8	Klas informeren/ Horen	Mentor evt. met iemand anders uit AP team	Praat met de klas over datgene wat er speelt.
	2.9	Evaluatie	APT + gepeste leerling + ouders	Gesprek met de gepeste leerling en telefonisch contact met ouders.
	2.10	Monitoring	APT + mentor	Mentor/APT checkt na zes weken en na drie maanden hoe het gaat en legt deze actie vooraf ook vast.

RECIDIVE

3. ONDERZOEK & SANCTIE		Wat?	Wie?	ACTIE:
	3.1	Melding van recidivegedrag	Kan iedereen binnen de school zijn	Zicht krijgen op de situatie door: - Verhaal goed aan te horen - Bewijzen verzamelen - Wie is er nog meer betrokken bij deze situatie? - Wat is de rol van de betrokkenen? - Uitleggen wat vervolgstappen zijn.
	3.2	Gesprek LJC	LJC	Confronterend gesprek. Boodschap moet zijn: Gedrag moet stoppen!
	3.2	Sanctie opleggen	LJC	Sanctie uitspreken
	3.3	Ouders informeren	LJC	Ouders telefonisch informeren

	3.4	Directie, mentor en APC informeren	LJC	Directie, mentor & APC informeren
	3.5	Monitoring	APT + mentor	Mentor/APT checkt na zes weken en na drie maanden hoe het gaat en legt deze actie vooraf ook vast.

Ernstig pestgedrag

4. ONDERZOEK & SANCTIE		Wat?	Wie?	ACTIE:
	4.1	Melding van ERNSTIG Pestgedrag	Kan iedereen binnen de school zijn	Melding serieus nemen en melden bij de mentor of APC
	4.2	(Hernieuwd) onderzoek	Mentor, APC team	(Herhaal) stap 2.3 t/m 2.6
	4.3	GROOT OVERLEG	Directie, LJC, mentor en APT	Feiten bespreken en wegen. Vervolgstappen bespreken en besluit nemen
	4.4	Gesprek ouders en leerling	directie	Feiten worden besproken
	4.5	Sanctie of schorsing opleggen	directie	Sanctie of schorsing uitspreken
	4.6	Ouders melder informeren	LJC	Ouders melder telefonisch informeren
	4.7	Ouders klas informeren	LJC	Informeert de ouders van de klas over de gebeurtenis en de ondernomen acties.
	4.8	Monitoring	APT + mentor	Mentor/APT checkt na zes weken en na drie maanden hoe het gaat en legt deze actie vooraf ook vast.

BIJLAGE

BELEID omgang sociale media

INLEIDING

Het doel van dit document is het bieden van heldere richtlijnen voor medewerkers en leerlingen (met hun ouders/verzorgers).

Dit betreft helderheid op het gebied van interne en externe verantwoordelijkheden. Bewustheid hiervan geeft richting aan het handelen van onszelf en het adviseren van anderen.

In het bijgesloten protocol wordt aangegeven wat wel en niet is toegestaan op het gebied van sociale media.

INHOUD

- Omgang sociale media door leerlingen.....4
 - Meldloket bij misbruik
 - Beschrijving verantwoordelijkheden
- Omgang sociale media door medewerkers.....5
 - Meldloket bij misbruik
 - Beschrijving verantwoordelijkheden
- Protocol met uitgangspunten en voorschriften.....6

verwijzing

- Document sociale media en schoolveiligheid
Dit document van de Politie geeft juridische grenzen aan, en beschrijft hoe te handelen bij overschrijding hiervan.
 - Checklist strafbare feiten. Op blz. 7-15
 - Wanneer melding of aangifte doen? Op blz. 16

OMGANG SOCIALE MEDIA DOOR LEERLINGEN

Meldloket

- Anti-pest coördinator (functioneert binnen het zorgteam)

Beschrijving van verantwoordelijkheden

In het protocol sociale media staat in zin A3: *De betrokkene (medewerker of leerling (met ouders/verzorgers)) is persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud welke hij of zij publiceert op de sociale media.*

Hierop gebaseerd komt het Ichthus College tot de volgende uitspraken:

Ouders/verzorgers¹(vanaf 18 jaar, de leerling zelf)

- Zijn verantwoordelijk² voor het gedrag van hun kind op sociale media
- Zijn hiermee ook verantwoordelijk voor het (laten) begeleiden van hun kind bij het ontstane probleem.

School

- Is verantwoordelijk voor het bieden van ondersteuning en het geven van advies en voorlichting bij de ontstane situatie voor zover de veiligheid binnen de school in het geding is.

Coördinator Veiligheid (altijd MT lid)

- Is verantwoordelijk voor de communicatie intern (met afdelingsdirecteur en anti-pest coördinator) en extern (met ouders/verzorgers)

Afdelingsdirecteur

- Heeft in geval van veiligheidszaken de verantwoordelijkheid gedelegeerd aan het Coördinator Veiligheid.

Hoofd Onderwijsondersteunende diensten(HOOD)

- Is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de ondersteuning

Anti-pest coördinator³

- Is vanuit het zorgteam de coördinator van contacten met ouders, verzorgers, leerlingen, collega's

Vertrouwenspersoon

Is verantwoordelijk voor het bieden van ondersteuning en het geven van advies en voorlichting, bij gevallen waar de sociale veiligheid binnen de school in het geding is.

¹ Kinderen staan tot zij 18 jaar oud zijn onder gezag. Indien het gezag door de ouder(s) wordt uitgeoefend spreekt men over ouderlijk gezag. Indien het gezag door een derde wordt uitgeoefend spreekt men over voogdij.

Ouderlijk gezag of voogdij kan alleen of gezamenlijk worden uitgeoefend.

² Als ouders voor de waarneming van school hun verantwoordelijkheid niet nemen, kan dat er toe leiden dat school aangifte doet.

³ Zorgt ook dat het document sociale media en schoolveiligheid (van de Politie) wordt geraadpleegd

OMGANG SOCIALE MEDIA DOOR **MEDEWERKERS**

Meldloket

- Vertrouwenspersoon
of
- Leidinggevende

Beschrijving van verantwoordelijkheden

In het protocol sociale media staat in zin A3: *De betrokkene (medewerker of leerling (met ouders/verzorgers)) is persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud welke hij of zij publiceert op de sociale media.*

Hierop gebaseerd komt het Ichthus College tot de volgende uitspraken:

Medewerker

- Is verantwoordelijk voor zijn/haar gedrag op sociale media
- Is hiermee ook verantwoordelijk voor het (laten) begeleiden van zichzelf bij het ontstane probleem.

Leidinggevende

- Is als direct leidinggevende verantwoordelijk voor het functioneren van de medewerker

Vertrouwenspersoon

Is verantwoordelijk voor het bieden van ondersteuning en het geven van advies en voorlichting, bij gevallen waar de sociale veiligheid binnen de school in het geding is.

Protocol Sociale Media

Inleiding

Sociale media zoals Twitter, Instagram, Facebook, YouTube en LinkedIn bieden de mogelijkheid om te laten zien dat je trots bent op je school en kunnen een bijdrage leveren aan een positief imago van het Ichthus College. Van belang is te beseffen dat je met berichten op sociale media (onbewust) de goede naam van de school en betrokkenen ook kunt schaden. Om deze reden vragen wij om bewust met de sociale media om te gaan.

Essentieel is dat, net als in communicatie in de normale wereld, de onderwijsinstellingen en de gebruikers van sociale media de reguliere fatsoensnormen in acht blijven nemen en de nieuwe mogelijkheden met een positieve instelling benaderen.

het Ichthus College vertrouwt erop dat zijn medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers en andere betrokkenen verantwoord om zullen gaan met sociale media en heeft dit protocol opgezet om een ieder die bij het Ichthus College betrokken is of zich daarbij betrokken voelt daarvoor richtlijnen te geven.

Uitgangspunten

1. het Ichthus College onderkent het belang van sociale media.
2. Dit protocol draagt bij aan een goed en veilig school- en onderwijsklimaat;
3. Dit protocol bevordert dat de instelling, medewerkers, leerlingen en ouders op de sociale media communiceren in het verlengde van de missie en visie van de onderwijsinstelling en de reguliere fatsoensnormen. In de regel betekent dit dat we respect voor de school en elkaar hebben, dat we verdraagzaam zijn en iedereen in zijn waarde laten;
4. De gebruikers van sociale media dienen rekening te houden met de goede naam van de school en van een ieder die betrokken is bij de school;
5. Het protocol dient de onderwijsinstelling, haar medewerkers, leerlingen en ouders tegen zichzelf en anderen te beschermen tegen de mogelijke negatieve gevolgen van de sociale media;

Doelgroep en reikwijdte

1. Deze richtlijnen zijn bedoeld voor alle betrokkenen die deel uitmaken van de schoolgemeenschap, dat wil zeggen medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers en mensen die op een andere manier verbonden zijn aan het Ichthus College.
2. De richtlijnen in dit protocol hebben enkel betrekking op schoolgerelateerde berichten of wanneer er een overlap is tussen school, werk en privé.

Sociale media en de school

A. Voor alle gebruikers (medewerkers, leerlingen en ouders/verzorgers)

1. Het is medewerkers en leerlingen niet toegestaan om tijdens de lessen actief te zijn op sociale media tenzij door de schoolleiding respectievelijk leraren⁴ hiervoor toestemming is gegeven.
2. Het is betrokkenen toegestaan om kennis en informatie over school en de leden van de schoolgemeenschap te delen, mits het geen vertrouwelijke of persoonlijke informatie betreft en andere betrokkenen niet schaadt.
3. De betrokkene is persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud welke hij of zij publiceert op de sociale media.
4. Elke betrokkene dient zich ervan bewust te zijn dat de gepubliceerde teksten en uitlatingen voor onbepaalde tijd openbaar zullen zijn, ook na verwijdering van het bericht.
5. Het is voor betrokkenen niet toegestaan om foto-, film- en geluidsopnamen van schoolgerelateerde situaties op de school- en/of persoonlijke sociale media te zetten tenzij degenen die afgebeeld of hoorbaar zijn (of van leerlingen die jonger zijn dan 16 jaar hun wettelijke vertegenwoordigers) hier uitdrukkelijk toestemming voor plaatsing hebben gegeven;
6. Het is medewerkers niet toegestaan om met een privéaccount 'vrienden' te worden met leerlingen op sociale media.
7. Alle betrokkenen nemen de fatsoensnormen in acht. Als fatsoensnormen worden overschreden (bijvoorbeeld: mensen pesten, kwetsen, stalken, bedreigen, zwartmaken of anderszins beschadigen) dan neemt de onderwijsinstelling passende maatregelen. Zie ook: *Sancties en gevolgen voor medewerkers en leerlingen*

B. Voor medewerkers tijdens werksituaties

1. Medewerkers hebben een bijzondere verantwoordelijkheid bij het gebruik van sociale media: privémeningen van medewerkers kunnen eenvoudig verward worden met de officiële standpunten van de onderwijsinstelling.
Indien een medewerker deelneemt aan een discussie die (op enigerlei wijze) te maken heeft met het Ichthus College dient de medewerker te vermelden dat hij/zij medewerker is van het Ichthus College.
2. Als online communicatie dreigt te ontsporen dient de medewerker direct contact op te nemen met zijn/haar leidinggevende om de te volgen strategie te bespreken.
3. Bij twijfel of een publicatie in strijd is met deze richtlijnen neemt de medewerker contact op met zijn/haar leidinggevende.

C. Voor medewerkers tijdens privésituaties

1. Het is de medewerker toegestaan om school/werkgerelateerde onderwerpen te publiceren mits het geen vertrouwelijke of persoonsgebonden informatie over de school, zijn medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers en andere betrokkenen betreft. Tevens mag de publicatie de naam van de school niet schaden.

⁴ Vanaf 2018 aan te vullen met: 'en door ouders/verzorgers van leerlingen 16-'.

2. Het is voor medewerkers niet toegestaan standpunten en/of overtuigingen uit te dragen welke in strijd zijn met de missie en visie van het Ichthus College en de uitgangspunten van dit protocol.⁵
3. Indien de medewerker deelneemt aan een discussie die (op enigerlei wijze) te maken heeft met de onderwijsinstelling dient medewerker te vermelden dat hij/zij medewerker is van het Ichthus College.
4. Indien de medewerker over het Ichthus College publiceert dient hij/zij het bericht te voorzien van het bericht dat de standpunten en meningen in dit bericht de eigen persoonlijke mening zijn en los staan van eventuele officiële standpunten van het Ichthus College.

Sancties en gevolgen voor medewerkers en leerlingen

1. Medewerkers die in strijd handelen met dit protocol maken zich mogelijk schuldig aan plichtsverzuim. Alle correspondentie omtrent dit onderwerp wordt opgenomen in het personeelsdossier.
2. Indien het Ichthus College de wijze van communiceren door een medewerker(s) als 'grensoverschrijdend' kwalificeert, dan wordt dit telefonisch gemeld bij de Landelijke Vertrouwensinspecteur (0900 – 1113111).⁶
3. Afhankelijk van de ernst van de uitlatingen, gedragingen en gevolgen worden naar medewerkers toe rechtspositionele maatregelen genomen welke variëren van waarschuwing, berisping, schorsing, ontslag en ontslag op staande voet;
4. Leerlingen en / of ouders/verzorgers die in strijd met dit protocol handelen maken zich mogelijk schuldig aan verwijtbaar gedrag. Alle correspondentie omtrent dit onderwerp wordt opgenomen in het leerlingendossier.
5. Afhankelijk van de ernst van de uitlatingen, gedragingen en gevolgen worden naar leerlingen en / of ouders/verzorgers toe maatregelen genomen welke variëren van waarschuwing, schorsing en verwijdering van school
6. Indien de uitlating van leerlingen, en/of ouders/verzorgers en medewerkers mogelijk een strafrechtelijke overtreding inhoudt zal door het Ichthus College aangifte bij de politie worden gedaan.

⁵ Als een medewerker zich buiten werktijd op sociale media uit op een manier die haaks staat op de standpunten en/of overtuigingen van de school dan mag hij hierop worden aangesproken.

⁶ Het gaat hierbij om seksuele intimidatie van een medewerker naar een leerling.

De No Blame-aanpak

7 stappen

Kern: De No Blame aanpak is anders dan gebruikelijk, in de zin dat 'de schuldvraag' en 'straf' geen deel uit maken van de aanpak.

1. **Interview het slachtoffer.** Het gaat er hierbij om dat de begeleider er achter komt door wie de gepeste leerling wordt belaagd. Wie nemen het voortouw; wie zijn de volgers? Maar vooral ook: wat gebeurt er intern, in het koppie, van het slachtoffer. Wat is het effect op hem als persoon van wat hem overkomt? Focus je op het gevoel van de leerling. Feitelikheden zijn minder belangrijk. Vraag de leerling als 'huiswerkopdracht' tot uitdrukking te brengen hoe hij zich voelt (opstel, tekening, gedicht) En vraag of je dit product met andere leerlingen mag bespreken. Licht de ouders van de gepeste leerling en van de meest betrokken leerlingen in over je aanpak en vraag of zij erachter kunnen staan. Als dat zo is, kun je de volgende stappen zetten.
2. Organiseer een **gesprek met betrokken leerlingen** (bij voorkeur 6 tot 8 leerlingen). **Pesters, meelopers** zowel als **leerlingen met een positieve groepsinvloed**. Het slachtoffer doet hieraan **niet** mee.
3. Leg het probleem uit. Je gebruik hiervoor de huiswerkproduct. De begeleider vertelt hoe het slachtoffer zich voelt. De begeleider treedt absoluut niet in details, noch verliest zich in ja/nee- discussies rond incidenten of beweerde feiten. Er wordt niet beschuldigd, noch worden er daders aangewezen. **Leg de situatie op tafel zonder ook maar iemand te beschuldigen.** De situatie is dat een klasgenoot zich op dit moment doodongelukkig voelt. Vertel dat niemand (op dit moment, naar aanleiding van deze situatie) bang hoeft te zijn voor straf, represailles. Iedere beschuldiging draagt de kiem in zich voor hernieuwd intensiever en ondergronds pesten.
4. **Gezamenlijke verantwoordelijkheid.** De begeleider zegt dat in een groep ieder medeverantwoordelijk is voor hoe anderen zich voelen. En dat iedereen er aan bijdrage aan kan leveren hoe anderen zich voelen. Sterker nog; iedereen heeft altijd invloed. Als jij stil, rustig bent en je nooit ergens mee bemoeit, heb je ook invloed.
5. De begeleider vraagt alle deelnemers om met ideeën te komen die er toe bijdragen dat de leerling die besproken wordt, zich gelukkiger gaat voelen. Dit kan er toe leiden dat de leerlingen **tips** hebben **voor het slachtoffer**. De begeleider complimenteert dit en vraagt of hij deze tips mag overbrengen aan het slachtoffer. Er vindt dus een omkering plaats: de leerlingen geven tips aan het slachtoffer en krijgen te horen 'fijn dat jullie meedenken en dat jullie op deze manier de ander helpen'. Daarna kan de begeleider zeggen: 'Fijn dat ik die tips van jullie mag overbrengen. Dat ga ik doen. Maar zijn er ook dingen die jullie kunnen en willen doen om er voor te zorgen dat de ander zich prettiger voelt?' De begeleider moedigt aan en geeft positieve feedback, maar waakt er voor de leerlingen beloftes tot gedragsverbetering af te dwingen.
6. Laat het probleem verder aan de groep over. **Geef de leerlingen (en jezelf!) verantwoordelijkheid, rust en invloed.** Spreek met hen af dat je later terugkomt op het probleem. Bedank hen voor het feit dat zij meedenken en meehelpen.
7. **Interview de leerlingen na één of twee weken.** Vraag alle leerlingen die je eerder hebt gesproken, inclusief de gepeste leerling, na een week of twee, hoe de zaken nu lopen. Wat is er verbeterd? Doe hiervan verslag aan de ouders van de gepeste leerling en de meest betrokken ouders.

Pestprotocol

